

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

ประจำปีการศึกษา 2569

ครูผู้สอน

นายสุภชัย เหลืองนัฐรัตน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ชื่องานวิจัย การพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

ผู้วิจัย นายสุภชัย เหลืองนัฐรัตน์

สถาศึกษา โรงเรียนสตรีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ปีการศึกษา 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและพัฒนาหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่งานทัศนศิลป์ในรายวิชาศิลปะพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศน ธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ 3) เพื่อศึกษาผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน หลังการใช้แบบ ฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจจาก การใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การ สร้างงานทัศนศิลป์ เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 30 คน ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ระยะเวลา 16 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงาน ทัศนศิลป์ 3) ผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบ ศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ 4) ความพึงพอใจต่อการเรียนแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และ องค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ สำ หรับ นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด(80/80)สูงกว่า เกณฑ์ คือ 94.22/97

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศน ธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ โดยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 24.60 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 29.10 และค่า T-test เท่ากับ 10.07 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลระดับคะแนนของผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศน ธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 30 คน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก (X = 9.76, S.D. = 0.37) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และ องค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุดมีค่าเฉลี่ย (X = 4.45, S.D. = 0.59) คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะด้วยตนเอง /ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์/ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทนำ

กิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) เป็นวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงามมีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความเชื่อมั่นในตัวเอง อันเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ได้ต้องขึ้นอยู่กับการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความถนัด ความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานระหว่างสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

จากความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าว ศิลปศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ปลูกฝังให้มีความ ประณีตละเอียดอ่อน ทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่ก่อให้เกิดปัญหากับสังคม (เชษฐา ผาจันทา 2541:4)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการ สร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิ ปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551: 1 บท นำ)

ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์ (Tylor) ซึ่งประกอบด้วย 1) ความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึงในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและประสบการณ์บ่อย ๆ และต่อเนื่องกัน 2) การจัดช่วงลำดับ (sequence) หมายถึง การจัดสิ่งที่มีความง่ายไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้น การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ จึงควรให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และ 3) บูรณาการ (integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้ แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหา ที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่จะได้ใช้

ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม ไทเลอร์ (Tylor), 2012 : ออนไลน์

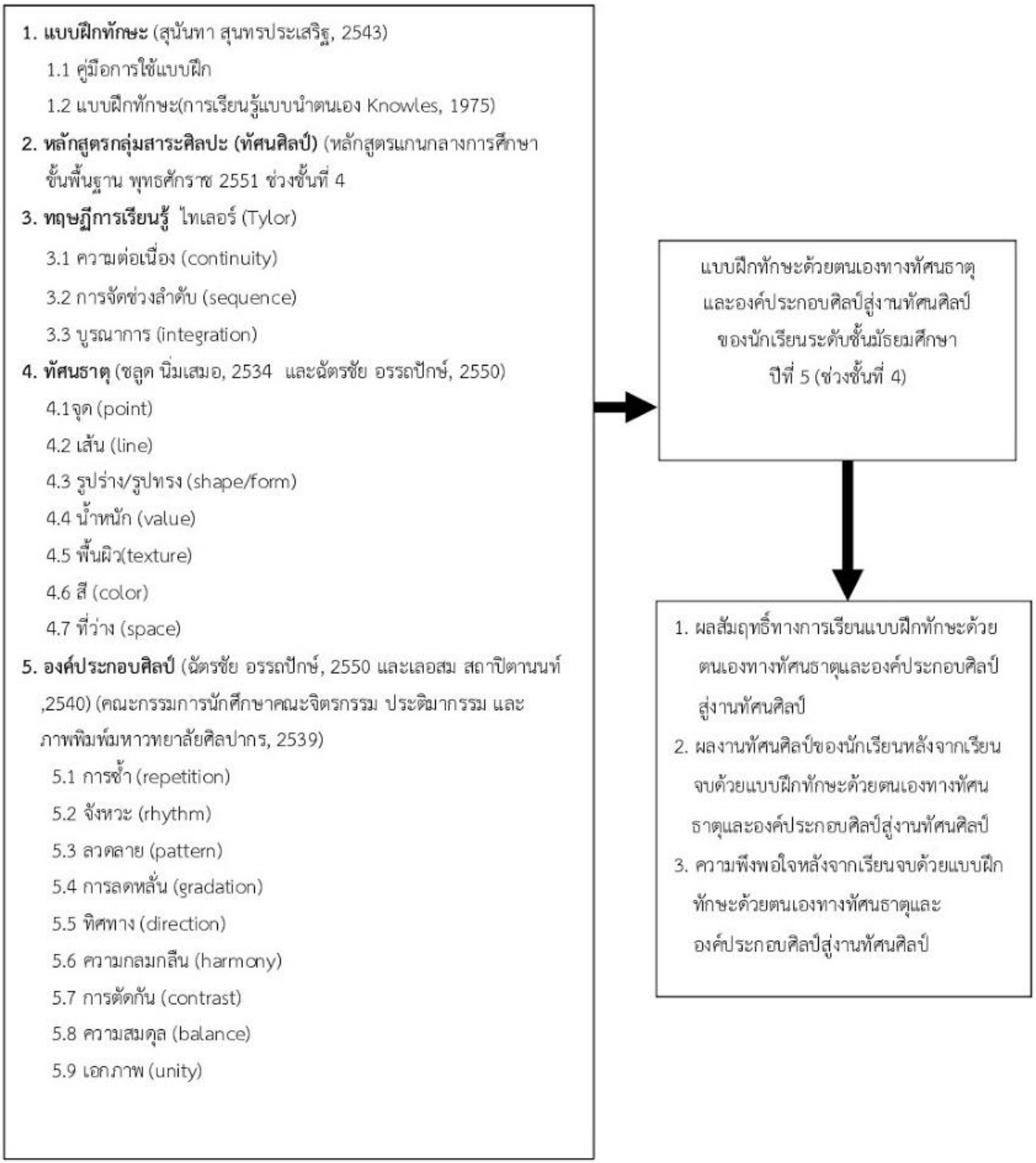
กิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) เป็นวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมี คุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ โดยมีกระบวนการอย่างสร้างสรรค์ อย่างหลากหลาย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ได้ ต้องขึ้นอยู่กับการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้องกับความถนัด ความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานระหว่างสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา การเรียนศิลปะมีคุณค่าและมีความสำคัญการเรียน ศิลปะมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้นการเรียนรู้ศิลปะ จึงจำเป็นที่จะต้องเรียนอย่างเข้าใจ การสร้างความกระจ่างชัด และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้สาระวิชา ทัศนศิลป์ คือความรู้ความเข้าใจ เรื่องทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ กล่าวคือ

ทัศนธาตุ (visual element) คือ ส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น จุด/เส้น/รูปทรง/น้ำหนัก/สี/ พื้นผิวและพื้นที่ว่าง ความคิดหรือความรู้สึกที่มีอยู่ในงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ที่มีการรับสัมผัสความเข้าใจได้ด้วยการมองเห็น เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ ประยุกต์ศิลป์ และงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ ที่มี ส่วนการใช้ประสาทสัมผัสทางตาในการทำความเข้าใจกับผลงานประเภทดังกล่าวนั้น มีรูปแบบการแสดงออกที่มี อยู่อย่างหลากหลายจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในยุคปัจจุบัน สิ่งดังกล่าวเป็นการแสดงความเชื่อมโยงที่เป็น ส่วนเดียวกันคือผลงานทางด้านทัศนศิลป์กับทัศนธาตุต่าง ๆ ที่ปรากฏบนผลงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่จะแสดงออกใน ผลงานต่าง ๆ นั้น ต้องการใช้ทัศนธาตุตัวใดในการขับเคลื่อนผลงานของตนเองจากความถนัด ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออกตามลักษณะเฉพาะตน และในส่วนเรื่ององค์ประกอบศิลป์ (composition) คือ การนำ ส่วนต่าง ๆ ทางทัศนธาตุมาจัดวางผ่านเป็นสื่อลักษณะทางความคิด ความรู้สึกและการแสดงออก ซึ่งจะมีอยู่ใน ผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ โดยตัวเองอยู่แล้วอาจจะด้วยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น แนวความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกนั้น จึงเป็นหน่วยทางทัศนธาตุที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในความสัมพันธ์กับ การแสดงออกทางด้านองค์ประกอบ การจัดวาง) ซึ่งจะส่งผลต่อการนำทัศนธาตุตัวอื่น ๆ มาใช้ให้มีความ เหมาะสมกับแนวความคิด ความรู้สึกและการแสดงออกในลักษณะเฉพาะตนผ่านการสร้างสรรค์ผลงานทาง ทัศนศิลป์ต่อไป

ดังนั้นการจัดกิจกรรมด้านทัศนศิลป์ ผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเสริมสร้างศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้เติบโตเต็มศักยภาพและเพื่อเป็นการรองรับการพัฒนาและส่งเสริมการ จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่ เน้นผู้เรียน (สมชาย แก้วประกอบ, 2553.2) ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ จากการการเรียนรู้วิชา ศิลปะ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ ที่ควรจะต้องมีหลักวิชาการ มี เสรีภาพ กล้าคิด กล้าสร้างสรรค์ บูรณาการ กระตุ้นให้ผู้เรียน อยากร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควบคู่คุณธรรม มีคุณภาพนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคมได้อย่างเป็นสุข (เปาโล แฟรร์, เขียน และสดใส ขันติวรพงศ์, แปล 2548)

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาและพัฒนาสร้างแบบฝึกทักษะทางทัศนศิลป์ที่พัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ ในทัศนธาตุต่าง ๆ และองค์ประกอบศิลป์นั้น มีความเหมาะสำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งนักเรียนสามารถฝึกฝนเรื่องการรับรู้ทางศิลปะได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถ นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง โดยการนำทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกมาเป็นตัวกำหนดการออกแบบของแบบฝึกเพื่อพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะแต่ละชุด เพื่อครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการ สอน และเป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางด้านศิลปะที่ส่งผลทำให้เกิดการ จัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ต่าง ๆ สำหรับนักเรียน ในการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่งานทัศนศิลป์ในรายวิชาศิลปะพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

3. เพื่อศึกษาผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้แบบฝึกทักษะของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ มีดังนี้

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ช่วงชั้นที่ 4) โรงเรียนสตรีศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 520 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ช่วงชั้นที่ 4) โรงเรียนสตรีศึกษา ปีการศึกษา 2569 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มแบบ Cluster Random Sampling (วิธีการสุ่มแบบยกกลุ่ม)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (independent variables) คือ การเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

2. แบบทดสอบในแบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

3. แบบประเมินผลงานเรื่องแบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุสู่การสร้างงานทัศนศิลป์

4. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุสู่การสร้างงานทัศนศิลป์กิจกรรมท้ายแบบฝึกทักษะๆในแต่ละหน่วยการเรียนรู้การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนดำเนินการทดลอง

1.1 ประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่ การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

1.3 ปรึกษาเรื่องการดำเนินการทดลองกับผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานแนวการจัด กิจกรรมการเรียนรู้การทดสอบก่อนเรียนรู้และหลังเรียนรู้

2. การดำเนินการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 ระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง เดือน กรกฎาคม เป็นเวลา 8 สัปดาห์

2.1 สุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบก่อนเรียนรู้ (pretest) โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางกาเรียนเป็น ข้อสอบแบบปรนัยเรื่องทัศนธาตุกับองค์ประกอบศิลป์ฯ

- 2.3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างศึกษาเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุกับองค์ประกอบศิลป์ฯ และ งานทัศนศิลป์

2.4 กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบหลังเรียนรู้ (posttest) โดยใช้แบบทักษะ และข้อสอบแบบปรนัย เรื่องทัศนธาตุกับองค์ประกอบศิลป์

2.5 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกการเรียนรู้ศิลปะโดยทัศนธาตุ สู่งานทัศนศิลป์

3. หลังดำเนินการทดลองนำผลการทดลองไปวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าระดับ คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลงานของนกเรียนและหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ฯ

ผลการการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมดังกล่าวไปทดลองจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิชาศิลปะพื้นฐาน (ทัศนศิลป์) จำนวน 30 คน

จากผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้เรื่องแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้าง งานทัศนศิลป์ จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องจุด 2) แผนการ จัดการเรียนรู้เรื่องเส้น 3) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องรูปร่าง รูปทรง 4) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องน้ำหนัก 5) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพื้นผิว 6) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสี 7) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องพื้นที่ว่าง โดย ผู้วิจัยเป็นผู้ทดลองใช้ชุดกิจกรรมด้วยตัวเอง มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่งานทัศนศิลป์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่ งานทัศนศิลป์ มีผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน (E1)เท่ากับร้อยละ 94.22 และ ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้หลังเรียน (E2)เท่ากับร้อยละ 97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

2. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ฯ จากการวิเคราะห์ และแปรผลข้อมูลในการทดลองครั้ง นี้ ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนจากการผลคะแนนผลสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางกาเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ ด้วยตนเองทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ฯของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการ วิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ฯ

รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t-test	sig
ก่อนเรียน	24.60	2.01	*10.07	0.00
หลังเรียน	29.10	9.22		

*มีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับที่ 0.05

จากตารางที่ 1 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลัง ใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ โดยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 24.60 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 29.10 และค่า T-test เท่ากับ 10.07 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลระดับคะแนนของผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสตรีศึกษา จำนวน 30 คน หลังจากใช้แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่ การสร้างงานทัศนศิลป์ ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมิน ผลการประเมินผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียนจากอาจารย์ 3 ท่าน หลังการใช้แบบฝึกทักษะ ด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คนที่	อาจารย์ผู้คะแนนผลงานทัศนศิลป์			$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	1	2	3			
1	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
2	10	9	10	9.67	0.58	ดีมาก
3	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
4	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
5	10	9	10	9.67	0.58	ดีมาก
6	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
7	9	10	8	9.00	1.00	ดีมาก
8	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
9	10	10	8	9.33	1.15	ดีมาก
10	9	10	10	9.67	0.58	ดีมาก
11	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
12	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
13	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
14	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
15	10	9	10	9.67	0.58	ดีมาก
16	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
17	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
18	10	9	10	9.67	0.58	ดีมาก
19	8	9	10	9.00	1.00	ดีมาก
20	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
21	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
22	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
23	9	10	10	9.67	0.58	ดีมาก
24	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
25	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
26	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
27	10	9	10	9.67	0.58	ดีมาก
28	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
29	10	10	9	9.67	0.58	ดีมาก
30	10	10	10	10.00	0.00	ดีมาก
รวม				**9.76**	**0.37**	ดีมาก

จากตารางพบว่า ในภาพรวมระดับคะแนนผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่ดีมาก (X = 9.76 , S.D. = 0.37) จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุดมี ค่าเฉลี่ย (X = 4.45 , S.D. = 0.59)

การอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง " แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) " สามารถนำไปสู่ผลการอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย แบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า มีผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 94.22/97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 โดยนักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติตาม จุดประสงค์ ข้อคำถามและคำชี้แจงจากแบบฝึกทักษะตามขั้นตอนเป็นไปตามแบบแผน กระบวนการที่วางไว้ ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางทักษะ ความรู้ความเข้าใจและการนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในวิชาศิลปะพื้นฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาภรณ์ กองกลิ่น (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกปฏิบัติโดยการนำหลักองค์ประกอบศิลป์มาใช้กับการสร้างงานจิตรกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้แบบฝึกปฏิบัติโดยการนำหลักองค์ประกอบศิลป์มาใช้กับการสร้างงานจิตรกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 4 จำนวน 5 ชุด ดังนี้คือ แบบฝึกปฏิบัติชุดที่ 1 "เส้นสายลายสวย" แบบฝึกปฏิบัติชุดที่ 2 " ที่ว่าง แสงเงา ความมืด" แบบฝึกหัดปฏิบัติชุดที่ 3 "สีสวยด้วยสื่อ" แบบฝึกหัดปฏิบัติชุดที่ 4 "พื้นผิว ริ้วรอย" และแบบฝึก ปฏิบัติชุดที่ 5 "สร้างสรรค์งานจิตรกรรม...นำไปสู่ตัวตน"

2. แบบฝึกปฏิบัติโดยการนำหลักองค์ประกอบศิลป์มา ใช้กับการสร้างจิตรกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.00 / 100.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ บัวคุ้มภัย (2540: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อเสริมทักษะการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกและหาประสิทธิภาพแบบฝึกและเปรียบเทียบ คะแนนความสามารถการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก และไม่ใช้แบบฝึกตัวอย่างการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีวิชัยวิทยาที่กำลังศึกษาในภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จาก 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน ซึ่งได้จากการจับคู่นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ เรื่องการใช้ถ้อยคำใน

งานเขียนร้อยแก้วก่อนเรียนเท่ากัน จำนวน 30 คู่ เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากนั้น ให้กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว และแผนการสอนสำหรับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ T-test ผลการวิจัย ปรากฏว่า 1. แบบฝึกเสริมทักษะการใช้ถ้อยคำในงานเขียนร้อยแก้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มี ประสิทธิภาพ 81.52/82.61 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มีผลคะแนน อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่พื้นฐานทางความคิดหรีพุทธิ พิสัย เช่น สติปัญญาที่เกิดจากกรรมพันธุ์ ความฉลาด ความถนัด และลักษณะพื้นฐานด้านจิตพิสัย เช่นความสนใจ ความมานะตั้งใจ ความขยันรวมทั้งเจตคติต่อรายวิชา คุณภาพการเรียนการสอน เช่นการเสริมแรงจากครู การ ได้รับคำแนะนำและการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน (Bloom 1982 : 166-175 , อ้างถึงในวิวัตร์ พงษ์สุภา 2544 : 14-15) นอกจากนั้นยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียน เช่นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ได้แก่ เชาว์ ปัญญา ความถนัด ความรู้พื้นฐานดั้งเดิมของนักเรียน องค์ประกอบด้านอารมณ์ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียน ความสนใจ ลักษณะนิสัย ทัศนคติ เป็นต้น และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่ ครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ หลักสูตรและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ผ่านการเรียนรู้โดยการฝึกทักษะปฏิบัติทางกิจกรรมของแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบ ศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นถึงผลคะแนนการประเมินผล งานทัศนศิลป์ชิ้นสุดท้ายของนักเรียนในภาพรวมมีระดับคะแนนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (X) เท่ากับ 9.76 อยู่ในระดับดี มากและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.37 กระบวนการเรียนรู้นั้นมีความสัมพันธ์ต่อการวิเคราะห์และ การสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ เป็นการเรียนรู้ที่สามารถฝึกฝนด้วยตนเอง ทำให้เกิดแง่มุม ความหลากหลาย ทางการแสดออกในลักษณะเฉพาะตน สิ่งดังกล่าวแสดงถึงความมั่นใจในการแสดงออกสู่ผลงานอย่างมี ประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจในคุณค่า การพัฒนาการเรียนในรายวิชาศิลปะและการนำไป ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีประโยชน์และมีความสุขแสดงว่าแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและ องค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์มีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ตามที่ ภวัตส์ สังข์ เผือก (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวคิดการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ในแนวปฏิรูป การศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดด้านการสอนทัศนศิลป์พื้นฐานในแนวปฏิรูปการศึกษา แนวการสอนทัศนศิลป์ตามแนวปฏิรูปการศึกษา พบว่า แนวคิดที่เกี่ยวกับทฤษฎีการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ครู สอนศิลปศึกษาส่วนใหญ่เน้นเรื่องการดูความพร้อมของผู้เรียนประกอบกับตัวครูผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะ ผู้เรียนหลังอายุ 12 ปี ทฤษฎีจึงจะมีหลักกระบวนการและความพร้อมมากกว่าผู้เรียนในระดับต้น แนวคิดด้านการ จัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน

ส่วนใหญ่มีความเห็นให้จัดเนื้อหาให้มีความอิสระ แนวคิด ด้านการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ส่วนใหญ่เน้นการสอนผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดด้านบูรณาการความรู้

4. จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจกับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยดังนี้ (X) เท่ากับ 4.54 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.59 นักเรียนมีความพึงพอใจใน 3 ลำดับแรกคือ 1. กิจกรรมในชุดฝึกท้าทายความสามารถนักเรียน 2. ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์การ เรียนรู้จากด้วยแบบฝึกทักษะด้วยเอง 3. ขั้นตอนกิจกรรมในชุดฝึกทักษไม่สับสน เข้าใจง่าย เป็นลำดับขั้นตอน โดยมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 4.77 , 4.67 และ 4.63 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.42 , 0.47 และ 0.48 ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบหลายขั้นตอน ทั้งในส่วนของผู้เชี่ยวชาญและตัวแทน ของกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง การปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่อง จึงกระทำหลายขั้นตอนหลายระยะจนใกล้เคียง กับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง เพราะการพัฒนาการเรียนการสอนนั้น มีอิทธิพลและสามารถที่จะจูงใจให้ นักเรียนสนใจที่จะเรียน ในแบบฝึกทักษะทางทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ เมื่อ นักเรียนได้ทำการศึกษาแล้วจะเห็นได้ว่า เนื้อหาในแบบฝึกทักษะเป็นเนื้อหาที่ทำความเข้าใจได้ง่าย มีคำชี้แจง ตามขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้และภาพประกอบตัวอย่างการปฏิบัติของกิจกรรมในแต่ละบทเรียนของทุกกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละบทเรียนจะมีข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นซึ่งส่งผลให้ทราบต่อความคิด ความรู้สึก ในการสะท้อนต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ สอดคล้องกับวิสิทธิ์ จงแจ่ม (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา ชุดฝึกทักษะเรื่องการเขียนลวดลายไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนชุดฝึกทักษะการเขียนลวดลายไทยเบื้องต้นในภาพรวมอยู่ ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย (X) เท่ากับ 4.53 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.12 และนักเรียน มีพฤติกรรมความสนใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด (วัลลภ กาฬสงค์ 2549: 54-57) นอกจากหนังสืออ่าน ประกอบจำทำให้ผลการเรียนดีแล้วยังเป็นสิ่งเร้าความสนใจให้นักเรียนกระตือรือร้น อยากที่จะเรียน และยังเป็น การฝึกทักษะในการอ่านและการค้นคว้าด้วยตนเองดังกล่าวจากตัวผู้เรียน(อัจรีย์ คงเจริญเขตต์ 2540:66) หนังสือ อ่านประกอบที่มีภาพจะช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนเพราะนอกจากภาพจะเป็นสิ่งอธิบายความรู้แล้ว ยังให้ ความเพลิดเพลินอีกด้วย ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจและสนุกสนานกับการได้ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง เนื่องจากภาษา การใช้ภาษาในหนังสืออ่านประกอบ การเรียนวิชาศิลปศึกษาเรื่องการวาดภาพระบาย สีมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีความกระชับและเข้าใจง่าย เป็นตัวพิมพ์ที่ใกล้เคียงกับลายมือทั่ว ๆ ไปมาก ที่สุด เน้นการอธิบายด้วยภาพเพราะนักเรียนชอบอ่านหนังสือด้วยภาพที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและอธิบาย เรื่องได้มากกว่าการอ่านจากตัวหนังสือ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่เสนอไปแล้วนั้น ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ เป็น 2 ประการ คือข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยโดยมี รายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จากแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์เป็นอย่างมาก โดยนักเรียนให้ความสนใจในเนื้อหามากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีขั้นตอนรูปภาพผลงานตัวอย่าง ประกอบคำบรรยายให้มีความชัดเจนตรงกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอและมีความหลากหลาย

2. ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี มั่นใจ สามารถนำตนเองได้ อาจด้วยการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเอง หรือการสร้างรูปแบบที่เร้าความสนใจ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าวิชาศิลปะไม่ได้เป็นวิชาที่ยากเกิน ความสามารถของนักเรียน หรือวิชาศิลปะไม่ได้มุ่งที่ความสวยงามของผลงานดังเช่นที่ปลูกฝังกันมาตั้งแต่อดีต เพียงอย่างเดียว จะต้องทำให้เข้าใจ ทราบซึ้งถึงคุณค่าของศิลปะอันจะก่อให้เกิดลักษณะศิลปะนิสัยที่จะส่งผลต่อ การนำไปปรับใช้ในดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมมีความสุข

แนวคิด วิธีการสอนของเจอโรม บรูเนอร์, ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 2553 ภาษาต่างประเทศ Tylor, แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Ecology). [online]. เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2556. เข้าถึงได้จาก

http://teacher80std.blogspot.com/2012/06/101-learningข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยในครั้งต่อไปสำหรับผู้ที่สนใจในการพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และองค์ประกอบศิลป์สู่การสร้าง งานทัศนศิลป์อย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทเรียนมัลติมีเดียเรื่องแบบฝึกทักษะด้วยตนเองทางทัศนธาตุ และ องค์ประกอบศิลป์สู่การสร้างงานทัศนศิลป์

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาอื่น ๆ ของงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น การวิจัยในเรื่องการพัฒนา ชุดฝึกทักษะเบื้องต้นในงานออกแบบประยุกต์ศิลป์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย กรมวิชาการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

คุรุสภา ลาดพร้าว เชษฐา ผาจันทา, ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์ (กศ.ม. เทคโนโลยีทางการศึกษา) -

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2541. (ฉบับถ่ายเอกสาร) เปาโล แฟรร์, ครูในฐานะผู้ทำงานวัฒนธรรม จดหมายถึงผู้ที่กล้าสอน, แปลโดย สดใส ขันติวรพงศ์. พิมพ์

ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สวนเงินมีมา, 2548. ภวัตส์ สังข์เผือก, การศึกษาแนวคิดการสอนทัศนศิลป์ขั้นพื้นฐาน ในแนวปฏิรูปการศึกษา ปริญญานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาศรีนครินทรวิโรฒ, 2548. วิวัตร์ พงษ์สุภา, การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา, ปริญญานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544 วุฒิ วัฒนสิน (2546, 2 ตุลาคม), สอนศิลปะเด็กวัยรุ่น, ว. ศึกษาศาสตร์ ฉบับพิเศษ ครบรอบ 35 ปี คณะ

ศึกษาศาสตร์, 132. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2557,

http://educms.pn.psu.ac.th/edujn/include/getdoc.php?id=69&article=29&mode=pdf ส ม ช า ย แก้วประกอบ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการ

การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเรื่องความสมดุล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ระหว่าง การสอนของเบอร์ไนซ์ แมคคาร์ธี 4 แม็ท กับการสอนโดยใช้-ecology.html